

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gl. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši „gledališka stolba“. Opraviništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

V Ljubljani, 3. septembra.

Članek, ki smo ga danes štirinajst dni priobčili na tem mestu pod napisom „Na delo!“ se je dotaknil vprašanja, za katero se, kakor vidimo, živo zanimajo narodni krogi. Bavili so se mej tem ž njim tudi drugi slovenski listi in mi smo prejeli več dopisov, ki nam vsi čestitajo, da je „Slov. Nar.“ sprožil to razpravo. Da se nahajajo mej nami tudi ljudje, kateri obravnavanje tacihi stvari smatrajo ničevnim in se nekako zaničljivo nanje ozirajo z viška, temu se ne čudimo, ker dobro vemo, da niti Slovenci nismo brez politikov, katerim se malenkostno, postransko ali celo sanjarsko in utopično dozdeva vse, kar se ne tiče njihove slavne osebe ali še slavnejšega njihovega — žepa. Pa ti nas ne bodo zmotili. Mi smo popolnem preverjeni o važnosti in nujnosti povoljne rešitve socialnega tega vprašanja, pa ne bomo nehalno poudarjati in naglašati to važnost in nujnost. Ne prikrivamo si nikakor težav, katere bode treba premagovati, niti si ne domišljamo, da bode vse opravljeno s samim posvetovanjem v dveh, treh dneh, a isto tako nam ne gre v glavo, da se bode materialni odnosi našega ljudstva obrnili na bolje, če bomo še dalje roke držali križem ali toliko in tako delali kakor doslej. Ne zanašajmo se vedno na pomoč od drugodi, zlasti ne na ono od zgoraj, od vlade. Kar se tiče sl. vlade, jej ne odrekamo baš dobre volje, akopram ne poznamo niti mi niti drugi menda ne prave njene smeri, a s samo dobro voljo nam je še ubogo malo pomagano. Dobili pa še nismo dosti več nego obljube od zdanje sl. vlade, katerej je pač drago, da zanjo stanje pobirajo iz žrjavice slovenskega naroda zastopniki, katera se pa sicer jako malo meni

za potrebe in težnje tega slovenskega naroda. Samo sami skrbimo zase!

Nihče nij rekel, da se pri nas izmed nas dozda še nij zgodilo čisto nič za narodno blagostanje. Tega nij nihče trdil, niti trditi ne more tega nihče, kdor nij stoprav včeraj jel pečati se z javnim našim življenjem. Stvar je le ta, da se je dozda delalo premalo ali napačno, ker to delo nij bilo prav urejeno, organizovano. Čez noč to se ve da ne bode drugače in z jedno skupščino ne bode vse storjeno, a — začeti treba jedenkrat! To, pa nič drugega nijsta hotela „klic z Notranjskega“ in spis, ki ga je danes teden v našem listu „v preudarek“ priobčil drug pisatelj, to so po naših mislih namerjali tudi članki družih naših novin. To sploh nij nič izrednega, nič posebnega, saj se snuje isto tudi drugodi, pa zaradi tega nobeden ne poreče, da se dozda na Tirolskem, na Solnogradskem, na Avstrijskem, nič nij delalo za materialni napredek, ali pa so na Kranjskem razmere ugodnejše kali nego v baš imenovanih deželah. Gradivo obravnavanju je res ogromno, a to rodoljubov ne sme ustrašiti, ker si mora vsak biti v svesti, da ne bodo kar prvi pot zmagali vsega tega gradiva, nego da ga je dovoli za leta in leta. Pred vsem je tudi le treba, da se pobliže seznanijo in o ožjo, osobno dotiko mej sabo stopijo rodoljubi iz raznih slovenskih pokrajin; to samo uže bi nam bilo na veliko korist in olajšalo bi rešitev raznokateriga notranjih naših vprašanj. Razgovarjalo in sklepalo se vé da bi se pri vsacem shodu o konkretnih, uže naprej določenih točkah in isto tako umeje se samo ob sebi, da bi zmeraj prišli na vrsto le najpotrebnejši in najnujnejši predmeti. Tako n. pr. bi bilo zdaj umestno zvedeti nazore slovenskih rodoljubov glede upravne reforme, o

katerej bode vlada za svet vprašala, kakor pravijo, le nekatere deželne zборе; ali bodo vprašani deželni zbori, v katerih so zastopane slovenske dežele, nij znano; kranjskega vlada menda uže ne bode vprašala, ker jej, kakor kaže, nij dosta ležeče na njem; sicer pa narodnjaki v nobenem zastopu nijmajo odločilne besede. Zato bi bilo tem bolj važno, da se dorazumejo slovenski rodoljubi in povsodi jednako postopajo ter, če treba, sami poprimejo inicijativo. Tako na vrat na nos z nekaterimi vrsticami se to kočljivo in zamotano vprašanje ne da razvozljati. Treba si bode še beliti glave, če hočemo pri nas cenejšo upravo res spraviti pod jeden klobuk s hvalisano avtonomijo. In tacihi vprašanj ne bode zmanjkalo nikdar. Zato mi niti ne mislimo, da bi se naši veljaki sešli samo zdaj, samo letos, ampak naše mnenje je to, da bi tacega shoda treba bilo vsako leto, pa ne ravno zmerom v Ljubljani, ampak zbirali bi se rodoljubi lahko vsako leto drugé. To bi v obče koristilo na mnogo stran. Sploh pa je tak sestanek jedin pot, po katerem se dá kaj doseči in uspeh zajamčiti narodnemu delu. Nekaterim to zopet ne bode po všeči. Ti porekó: vsa taka zborovanja ne veljajo nič; po razhodu se pozabi, kar se je ukrepalo! Če se pozabi, tega nij krivo zborovanje, ampak njega pomanjkljiva osnova. Skrbeti treba, da se ne pozabé sklepi, in zato treba ustanoviti izvršujoč organ. Vrh tega je plodunosni učinek tacega skupnega posvetovanja zavisen od tega, kakšni možje so nanje pozvani. Če bi kdo hotel zbobnati same kimovce, ki se uže a priori nemi klanjajo kakej prvaškej modrosti, potem res shoda treba nij. A če se shajajo nezavisni, resni, odkritosrčni možaki, katerim je gaslo: „in necessariis unitas — in omnibus caritas“: ondu bi bilo od sile, ako ti

Listek.

Iz mestnega življenja.

Spisal I. Šk—č.

II. Barbara-tanc!

Dopoludne ob jednajstih zaklenka v velikem farnem zvoniku tist zvonček, ki se čisto in redno oglašá, kadar umrje kdo v velikej predmestnej fari. In uže drugič vleče pod zvonikom dolgi Peter tanko vrv in se okorno pripogiblje pri svojem opraviilu. Peter je ponižen in molčeč strežaj v farnej cerkvi in prvi za malim cerkovnikom. In ravno radi te njega mirne in molčeče narave in radi nekega malega plačila za tako zvonjenje zbada in sovraži ga živa, poredna, mnogoštevilna mladež, ki služi v farnej cerkvi in Mesarjev Francek dé vselej:

„Peter, ne zvoni danes! Le poglej se v

zrcalu, kako se ti je uže desna rama visoko in grdo vzdignila! Naj grem jaz danes zvonit!“

A Mesarjev Francek naposled le nij zvonil, vlekel je vse „cuge“ Peter in dobil malo plačilo, a ne Mesarjev Francek, ki je le zabavljaj ponižnemu, dolgemu Petru. To sovraštvo in njega uzrok izdal je nekdo najvišjemu cerkovniku in ta je v strah in obup vsej Mesarjevej stranki dosledno odločil, da mrliču zvoniti ima samo dolgi Peter in nikdo drugi. Ta poslednji opravljal je častno nalogo sam in odgovarjal sitnim ženicam, kdo je vselej umrl.

Peter odzvoni drugič, malo postoji, potem zvije vrv na črn žebel, ki je tičal v zidu. Ozka vrata pod zvonikom malo odpre in gleda po trgu, na kateri je pripekalo vroče poletinsko, opoludansko solnce. Zunaj pa stojiti stari, suhi ženici: Blaževa Jera in Mehurka in ugibljeti, kdo se je zopet preselil v večnost. Mehurka

je stara vdova. Ko jej je umrl mož, imela je študente v stanovanji. Zdaj pa sama stanuje pri omoženej sestri in uživa prihranjene novce. Blaževa Jera pa préde siromašnim čevljarjem dreto za pičlo plačilo, moli rada in nosi v žepu divje kostanje, da je božjast ne vrže na ulici in je ne umori krč v želodci. Ženici imati silno dolga nosova in kadar skrivnostno govoriti o loterijskih številkah ali sanjah, se skoraj dotikata dolga nosova.

Ko tako ugibljeti in si pripovedujeti, da so zdaj v jednom tednu uže umrle štiri nune in je morda danes uže peta, približa se jima klepetava Kopitarica, tudi stara vdova, ki ima študente in katero le-ti nazivljejo: gospa Kopitarica!

Kopitarica je rejena, široka žena in debela glava trese se jej vedno radi neke stare bolezni. Ta in Mehurka pa sta si sovražnici in to radi nekega bogatega študenta iz Tržiča, ka-

shodi ne bi obrodili sadu. Le pustimo na stran narodno lagodnost in narodno občutljivost, narodni fatalizem in narodno nezmotljivost, in poskusimo, pa bomo videli, da pojde! —i.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 3. septembra.

Redko kdaj se zgodi, da nasprotnik nasprotniku očitno, kar v obraz pove brez ovin-kov, da je močan; to se je zgodilo zadnje dni od strani ustavovercev **avtonomistične** stranki. Do zdaj trobili so v jedno mer vsi listi, da mora razpasti stranka avtonomistična, raznesli so tudi mej svet, da misli Hohenwart „boja truden“ podati se v počitek, odtegniti se političnemu bojevanju. Vse njih nade so se razrušile, kako so se zmotili! Zdaj vidijo, da imajo opraviti z močnim sovražnikom, sami pa da so slabotni. „Dt. Ztg.“ joka spokorne solze, žalostno se ozira v prošlost nič kaj veselo: „Prošlost je bila za nas izgubljena.“ Potem pa pogleda „Dt. Ztg.“ na nasprotnika: „Poljsko, češko, slovensko duhovenstvo čuti narodno in se nikdar ne loči od svojega narodovega so-mišljenika. Tu sedi vse, kar češko, poljsko, slovensko misli in čuti, navzlic socijalnim raz-ločkom in nasprotju tesno zvezano vkup — plemstvo, duhovenstvo, meščan in kmet.“ Tako priznanje moči od strani nasprotnikove je ve-like pomembe; sicer smo uže tako vedeli, da se zastoj zaganja v našo stranko ustavo-verstva valovi, kakor na skali se razbijejo in onemoglo padejo nazaj. Trdno stoji avtonomi-stična stranka, trdno stoji z njo vlada in to je tolažilno za nas. Može iz avtonomistične stranke ne bodo pozabili, katerega naroda po-slanci so, ne bodo pozabili, kaj jim je naro-čil volilec, ne bodo odnehali zahtevati od vlade, da uresniči presvitlega cesarja besede, da hoče mir mej narodi svojimi, spravo, mir, katerega pa le prinese more izvedenje enakopravnosti. „Mir mej mojimi narodi“ pa more le tedaj vla-dati, če se iz ljudstva iztrebijo tisti elementi, ki ga dan na dan zaničujejo, mu vnemajo stra-sti, teptajo njegove svetinje. Dokler bodo šol-ski nadzorniki pri nas grdili pri njihovem inspi-ciranju narod, katerega uradniki so, dotle naj se nihče ne nadaje miru. Sicer pa: kdor seje zmajeve zobe, naj si ne obeta vesele žetve.

Mnogo se je pisalo v vseh listih v zad-njem času, da otide baron Lappenna v **Bosno** in **Hercegovino** urejati tamošnje pravne zadeve, pregledavat sodnije. Glasovi v listih bili so jako različni, stoprav zdaj prinesla sta dva oficijozna lista vsaj nekoliko jednako po-ročilo. Po tem poročilu soditi, imel bodo baron Lappenna nalog vpeljati v teh okupiranih de-želah avstrijski civilni procesni red. Kakor smo uže omenili, sestavila se bode komisija iz cis-in transljantskih uradnikov, jednega uda bo-senskih sodnikov, tej komisiji na čelu pa bode stal Lappenna. To ponudbo je sprejel Lap-penna, a prosil je za nekaj časa odloga; zdaj

misli iti za nekaj tednov osobno se poučit o razmerah v okupiranih deželah, potem pa, ko se vrne, začela bode omenjena komisija po-svetovanja. Ta baron Lappenna pa je velik sovražnik Slovanov in le čuditi se moramo, kako se more tako važna stvar izročiti človeku, o katerem vsakdo vé, da se ne bode menil za težnje slovanskega naroda in zbog tega tudi ne užival njegovega zaupanja. V Bosni in Her-cegovini pa je še tudi mnogo družih napak, ki se morajo odpraviti, drugače ne pomaga tudi najboljši civilni procesni red. Teh napak pa ne bodo odpravili tujci, ki ne umejo narodovih potreb, ki niti z njim govoriti ne znajo. Po-magjari hoté Magjari Bosno in Hercegovino — a to se jim ne bode posrečilo, — in mi se celó bojimo, da bi ta korak ne imel hujših posledic.

Vnanje države.

Iz **Četinja** se poroča, da se bode zo-pet pričelo vravnavanje črnogorske vzhodnje meje. Členi delimitacijske komisije so se uže podali na kraj.

Najnovejša poročila z juga pripovedujejo, da so v **Albaniji** nastali nemiri, osobito okolo Prizrenda in Djakova. V zadnjih dneh so se tu uže precej vroče sprejeli Albanci z nizami. V tem boji palo je 25 Turkov, zgu-bili so tudi jeden del orožja in municijo. Tudi pri Nuki blizu Prizrenda zbralo se je prebi-valstvo in se krepko ustavilo poskušnjam tur-ške vlade, vpeljati pri njih dolžnost stopiti v vojno. Tudi tu je bilo njih vojevanje srečno, odbili so tri bataljone nizamov, katere je po-slal Derviš-paša. To krepko vstavljanje Alban-cev vzbuja veliko skrb v Turkih. Derviš-paša je uvidel, da ne more z vojaki, kar jih ima, nič opraviti, prosil je guvernerja v Skodru, naj mu pošlje pomoči.

Mr. Brandlaugh, poslanec, v **angleš-**kem parlamentu kateremu so pa prepove-dali vstop v parlament, ker nij hotel pred vstopom priseči, izdal je na narod oklic, v ka-terem protestira proti takemu počenjanju par-lamenta. On pravi mej drugim: „Ko pride prihodnje zasedanje, iti bodem moral zopet v zbornico. Moji volilci mi izkazujejo zaupanje in jaz hočem poskusiti, da to zaupanje opravi-čim. Jaz vprašam angleški narod: Ali pu-stite, da me zopet s surovo silo izpode iz vaše zbornice? Jaz apeliram na vaše varstvo proti nezakonitemu nasilstvu. Zakonu sem se vedno uklanjal, tudi če je bil krivičen, a neza-konitej sili se ne morem in se ne bodem uklonil“.

Dopisi.

Iz **Grosupljega** 31. avgusta. [Iz-viren dopis.] (Občinske volitve.) V našej občini je bila 11. t. m. volitev občin-skega zastopa. Skoraj jednoglasno je za župana izvoljen obče spoštovani Fran Koščak, posestnik v Stranskej vasi, Ljudevit Pour iz Brinja, Matija Ilvar iz Paradišča, Jože Oko-

ren iz Grosuplja in Jože Rome iz Stare vasi pa za svetovalce. Vsi izvoljeni so zavedni narodnjaki. Zoper ta izbor vpirala se je z no-gama in rokama neka četvorica, ki je hotela po vsej sili v odbor priti, da bi skrbela za koristi, a ne za občinske, temveč jedino le za blagost četvorice in nje iz Grosuplja ubeg-lega patrona. Toda spodletelo jej je, slavna c. kr. deželna vlada sprevidela je kmalu na-mene ugovornika ter zavrgla pritožbo pa po-trdila volitev. Opomniti še moram, da se ta četvorica in nje patron v svojih nakanah opira na svoje živo domoljubje. — Ubožček bi pač bil narod, ko bi se moral naslanjati na tako domoljubje, kakeršno ima pri Grosupeljskih volitvah propala konjsko-mešetarska stranka.

Iz **Prestranka** 30. avgusta. [Izv. dop.] (Z železnice.) Nij preveč narodnih uradnikov nastavljenih na železnici po Sloven-skem, tega smo preverjeni vsi, ki poznamo raz-mere. Jaz to lahko trdim, ker sem primoran čestokrat v dotiko priti z železničnim osebjem. Pa da se v zdanjej dobi domači in vešči urad-niki vsled kakovih izmišljenih denuncijacij še eksilirajo, to je nezaslišano. Ta mesec je bil prestavljen z naše postaje gospod Fran Podkrajšek, vrl narodnjak, uzor postrežljivosti in uljudnosti, vedno pripravljen poučevati in delati v prospeh ljudstva. Pogrešali bomo tako izvrstnega moža, a nadajamo se, da se kmalu vrne v domovino mej rojake.

Iz **Orehka** 1. septembra. [Izv. dopis.] (Požar.) Zabeležiti nam je zopet požar, ki je tu primeroma dokaj škode. Včeraj dopo-ludne, kmalu po najstarejši uri je v Studenci poleg Postojne bliskoma švignil proti nebu visok plamen, kateri nas je navdal s trepetom, ker smo vedno prisiljeni nesreči zreti v lice. Gorje siromakom! smo zdibovali, ko jim je grozni element uničeval imenje. Po trudapolnem in znojnem delu se je posrečilo sosedom, ki so prihiteli iz bližnjih vasij, zadušiti ogenj, da nij pokončal cele vasi. Vender je pogorelo šestim kmetom vse gospodarsko poslopje, mnogo pospravljenih pridelkov, krme itd. Samo jedno poslopje je bilo zavarovano! Jednemu gospodarju so 4 prašiči, koje je izpustil iz hleva, zbežali naravnost v ogenj, kjer so po-ginili; toda druge škode nij imel tist gospo-dar. Vsa škoda je površno cenjena na 13.000 gl. Bore reveži! Zopet imamo nekaj več beračev v deželi.

Studenčanje trdijo, da so ogenj zatrosili vojaci. Predvečer so odrinili nastanjeni pešči polka Molinarij, ki so zbog tega zelo radostni bili ter nekoliko več alkohola užili. Ljudje

teri je stanoval štiri leta pri Kopitarici, ne pa pri Mehurki, ki je bila celo sorodnica. Kopi-tarica rada pripoveduje reči, ki se nijso nikdar godile in se ne bodo in govori o imenitnih osobah, s katerimi je prav prijateljsko znana, katerih pa v resnici niti nij! To so vedele druge ženice, posebno pa nje sovražnica Me-hurka in ker je Kopitarica tudi zelo ponosna in ošabna, jezi jo zelo, ka jej ne verujejo vse-lej Mehurka in njene prijateljice. Nekdaj jej je Mehurka celo dejala: lažeš! In nastal je silen hrup in prepir, kakor je le mogoč o ta-cih občutljivih razmerah. A Kopitarica govori tudi spretno in zvito in težko jej Mehurka do-kaže nasprotno. Kopitarica je vselej zmagala, ponosno in ošabno se smijala, počasi se dalje zibala in potem še cele mesece pri svojih vrst-nicah klepetala in pripovedovala o zmagi.

„Kdo je umrl?“ vpraša Mehurka Petra, ki gleda po trgu.

„Barbara Tanc!“ odgovori kratko dolgi Peter, stopi nazaj v cerkev in zapre za seboj vrata.

„To sem jaz uže prej vedela“, reče re-jena Kopitarica mogočno in ponosno pa zanič-ljivo pogleda Mehurko, Blaževu Jero in druge stare ženice, ki so se zvedavo približale; „saj stanuje pod streho pri drvarji, mojem sosedu v mesarskeji ulici. Umrla je nora. Poredni otročaji ne bodo več upili: Barbara „tanc!“ Več ne bo — plesala! Vsaj ste jo vse dobro poznale. Še pred tremi dnevi hodila je po dre-voredu s staro, nečedno spalno kapico na glavi, glasno govorila s seboj, smijala se vsa-cemu in plesala po ulici. Prehladila se je v slabem vremenu in danes umrla pod streho, zapuščena. In tega nijste vedele?“

„Saj nij res“, reče Mehurka, „včeraj popoldne sem jo še videla za škofijo in jej dala kos kruha“.

„Vi hočete pa tudi vse bolje vedeti, ko jaz, ki stanujem tako blizu in vse vem, kdo je bolan in kdo umrje. In jez bi tega ne ve-vedela? Prav zraven sem stala jaz in drvarjev Tine, ko je umirala in kričala. ko so gospod odšli. Vpila je, da se je čulo po celej ulici, še branjevec pri mostu jo je čul. In vi tega ne verujete? Vi niti Petru ne verujete. Sra-mujte se! Vi samo zabavljate, Mehurka, samo zabavljate, saj vas dobro poznam! Barbara-tanc je umrla!“ kriči jezna Kopitarica in malo vzdigne roko.

Zdaj se zopet odpró mala vrata in Peter stopi iz cerkve in jih takoj zapré. Hotel je domov.

„Nij-li umrla Barbara-tanc? Tista nora?“ vpraša še jedenkrat oblastna Kopitarica in druge.

„Da, Barbara Tanc! A ne tista nora! Ta se le Tanc — piše, gospa Kopitarica!“

pravijo, da je v pijanosti kateri vinjenih vojnikov vrgel gorečo smodko ali žveplenko v slamo, koja je tlela do — katastrofe. Ali je ta sumnja osnovana, ne morem jamčiti; morebiti preiskava kaj spravi na dan.

Iz Celja 2. septembra. [Izv. dopis.] (Resnica ljudem in Bogu draga.) „Slovenski Narod“ in tudi drugi listi so pred kratkim objavili, da je c. kr. dvorni svetovalec in tukajšnje okrožne sodnije predsednik gospod Heinricher zaradi pregreška zoper postave o kužnih boleznih v preiskavi. Ker je nam Slovencem resnica nad vse ljuba, štejem si v dolžnost, objaviti, da nij res tako. Gospod Heinricher nij bil nikdar v preiskavi; res je sicer, da ima omenjeni gospod lepega lovskega psa, kateri je njegovej postrežnici Mici Muški izročen. Tej postrežnici je bil gospod predsednikov pes jedenkrat po naključji ušel, neki mešan je to mestnemu uradu naznanil in mestni urad je potem izročil to objavo c. kr. okrožnej sodniji. V preiskavi je tedaj le postrežnica Mica Muška, a ne gospod predsednik Heinricher. Graška nadsodnija je z ukazom od 17. preteklega meseca za preiskavo zoper Mico Muško delegirala c. kr. deželno sodnijo graško.

Iz Gorice 29. avgusta. [Izviren dop.] (Muzikalne stvari.) Kadar napove gostilničar pri Cattariniji kak koncert, tedaj je tu izvestno dež. Nu, zadnjič je bil mož vender srečnejši. Lepo število Goričanov zbralo se je zvečer na prijaznem Cattarinijevem vrtu, kjer je imela mestna godba pod vodstvom novega kapelnika g. Cartoccija vršiti različne komade. Tudi mene je gnala radovednost tja. Novi kapelnik Cartocci, naslednik prerano umrlemu Mugnoneju, dovršil je muzikalne svoje študije na konservatoriji neapeljskem, kjer mu je bil Mugnone součenec. Po smrti Mugnonejeve hotelo je naše mestno starečinstvo dobiti kapelnika, ki bi bil vreden vrlega prednika. Zato je baje naprosilo g. Blaškeja, rodod Čeha, slovečega vojaškega kapelnika, da bi on sprejel kapelniško službo pri mestnej godbi v Gorici. A nij se spolnila želja mestnih očetov, ker slišal sem, da je g. Blaške stavil previsoke pogoje. Zategadelj je imenoval naš magistrat kapelnikom g. Cartoccija, o kojem se govori, da je tudi jako zmožen, vender v vsem dobro nadomeščati Mugnoneja bode mu težko. Pri koncertu svirala se je tudi njegova koračnica „Il Saluto“ (Pozdrav). Na kako visoko stopinjo je pokojni Mugnone dovel mestno našo

Neka stara gospa je, ki pri sorodnikih stanuje za pristavami? —

„Peter! Ti ne poznaš ljudij. Ti nič ne veš!“ kriči Kopitarica. „Jaz pa vem, samo jaz vem, da je Barbara-tanc umrla, tista nora!“

Kopitarica še nij bila končala strastne trditve in takoj umolkne.

Iz Vrčeve prodajalnice stopi — Barbara-tanc, živa in zdrava in se bliža prepirljivim ženam. Na glavi ima staro, nečedno spalno kapico, smeje se vsacemu in mrmra. Otroci pa tekó za njo in kričé:

„Barbara-tanc!“

Ona se pa po navadi počasi zasukne in potem popleše malo po prašnem trgu v veliko veselje kričečim otročajem. Potem hiti naprej.

Ženice pa zaženo hrup in glasen smeh čuje se po trgu. Kopitarica beži z rudečim, jeznim obrazom dalje in molči.

„Ona samó laže!“ reče glasno Mehurka. Odsihmal gospa Kopitarica malo govori, ogiblje se Mehurke in sploh ljudij.

godbo, je uže sploh znano; pa tudi reformator cerkvenemu petju je bil Mugnone v Gorici. V stolnej cerkvi so se pele pod njegovim vodstvom lepe maše, odpravil je ono ropotanje „mit pauken und trompeten“. Glede tega je zdaj pod Cartoccijem precej drugače. V velikej cerkvi se zopet „bobna, trombeta in gosli se zopet glasé“; pojó se pa take maše, v katerih ne veje cerkveni duh. Mestna godba pa pod Cartoccijem še vedno dobro rešuje svojo nalogo. Pri omenjenem koncertu, kakor tudi v četrtek na Travniku je godba precizno vršila komade, ki so bili na programu. Osobito je dopadal Blaškejev „Potpourri su canti popolari“, prekrasna Mugnonejeva mazurka „Claudina“, polka „Alle belle di Gorizia“ („Krasotičam goriškim“) ter dolgi in umeteljni Mugnonejev potpourri „Centone“. Predčerašnjim po dovršenem zadnjem komadu na Travniku ploskalo je mnogobrojno zbrano občinstvo jako, kar je menda veljalo kapelniku Cartocciju. Tega nam tu novega načina odobravanja pri javnej godbi navadili so se naši Goričanje od Italijanov; na Laškem je baje kaj tacega navadno.

Nadarjeni tukajšnji vijolinist g. Tirindelli, kateri se je bil vlansko leto zaradi nesrečne ljubezni obstrelil z revolverjem, je zopet do dobra ozdravil ter zapustil Gorico, odšedši s premožnim gospodom na Angleško. Baje bode v hiši tega gospoda poučeval dva fantiča na goslih za jako dobro plačilo.

Domače stvari.

— (Imenovanje.) Idrijske c. kr. okr. sodnije pristav g. Teodor Petritsch je imenovan pristavom pri c. kr. deželnej sodniji v Ljubljani. Dozdani avskultant g. Adolf Elsner, je imenovan c. kr. sodnim pristavom za Idrijo. Dozdani koncipijent pri c. kr. finančnej prokuraturi v Ljubljani, g. Ivan Jan, je imenovan koncipistom pri tej prokuraturi.

— (V čitalnične restavraciji) bode drevi brez vstopnine svirala godba iz Rimskih toplic (Römerbad).

— (Dolenjska pošta) odslej uže ob 6. uri zjutraj odhaja od todi.

— (Iz Vipave) smo prejeli to-le vest: „Slavnost Josipu Jurčiču v spomin priredijo vipavski rodoljubi v četrtek dné 8. septembra t. j. na Malega Šmarina praznik in sicer po tomboli, katero osnuje tist dan ob treh popoldne kmetijska podružnica v Vipavi. Ta slavnost, katere čisti dohodek je namenjen Jurčičevej ustanovi, obeta biti velikanska. Slavnostno deklamacijo je blagovolił zložiti slavnostni pesnik X. Pesen je izvrstna — kakor uže nij drugače pričakovati — in deklamovala jo bode gospá Režina Šmučeva, znana učenka dr. Lavričeva. Popolni program priobčimo prihodnjič, opozorujemo pa uže danes sl. občinstvo na to slavnost.“

— (Iz učiteljskih krogov.) G. Anton Leban, dozda druge vrste nadučitelj na kopenskej četverorazrednici, je postal nadučitelj prve vrste. Dozdani učitelj na Nabrežini, g. Josip Hrovatin je imenovan druge vrste nadučiteljem na sežanskej četverorazrednici.

— (Učiteljska služba.) Na štirirazrednej ljudskej šoli v Starem trgu je izpraznjeno III. učiteljsko mesto z letno plačo 500 gold. Prošnje je vložiti v 14 dneh pri c. kr. okrajnem šolskem svetu v Logatci.

— (Bralno društvo na Občinah) priredi danes teden veselico s prav zanimljivim programom, katerega bomo priobčili drug pot.

— (Goveje meso) ta mesec velja 56, 48 in 40 kr. kilo, če je od pitanih volov, kravje in drugo pa 50, 42 in 34 kr. kilo.

Razne vesti.

* (Ljubezen do svojega roda.) Bogata Francozinja potovala je skozi Ogrsko in na tem potovanji je ugledala krasno mlado ciganko. Dopala se jej je, vzela jo seboj v Pariz in jo odgojila imenitno in bogato. Nekoč pa je prišlo mladej ciganskej hčeri veliko hrepenenje po domu, napravila se je na pot v rojstni svoj kraj, mej rojake svoje, zapustivši ves blišč in vse bogatstvo pariško. Dobrotnici svoje pa je poslala pismo v Pariz in dejala, da nij mogla dalje časa prestat v Parizu, morala se je vrniti k svojim rojakom.

* (Strašan umor.) Iz Stupnika poročajo „Nar. Nov.“ o strašnem umoru: Dne 29. m. m. šel je 26letni kmetijski sin Juro Bašič s 15letno kmetisko deklico Baro Žitkovič na polje nabirat plevel za prašiče. Zvečer vrnil se je Bašič sam domov in ko so ga vprašali, kje je Bara, dejal je, da je ostala zadaj. Naredila se je noč, prišlo je jutro, Bara se le nij vrnila. Drugi dan pa so našli Baro umorjeno na njivi, imela je trebuh preparan. Takoj so jeli sumiti, da je Bašič dovršil to zločinstvo. Ko so ga prijeli in zvezali, obstal je, da je umoril Baro. Bašiča, ki je slaboumen, izročili so sodniji.

* (Diamantna poroka.) Seljak Matija Czerni v Nakofalvi (torontalskej županiji) slavil bode te dni s svojo ženo diamantno poroko. On je star 90, ona pa 86 let. V zakonu sta živela 70 let, Bog jima je dal v srečnem zakonu 34 otrok, od katerih nij še nobeden umrl; najstarejši je 66 let star. Če pridejo k diamantnej poroki vsi otroci, vnuki in pravnuki starega Czernija, morali bodo vsi prebivalci v Nakofalvi zapustiti svoja stanovanja, da spravijo pod streho to srečno družino.

* (Kralj Kalakau) ugledal si je cvet evropske kulture, marsikake skušnjo je dobil, bil je celo navzočen, ko je železnični vlak skočil iz tira. Zgodila pa se mu nij nikaka nesreča. Vprašal je, če se pogostoma dogajajo nesreče na železnici? — Le izjemno — odgovoril mu je železniški uradnik — ta pot Vam na čast... Ah, torej hočem vračajoč se potovati nepoznan! — odvrne Kalakaua.

Dunajska borza 3. septembra.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih . . .	76	gld.	80	kr.
Enotni drž. dolg v srebru . . .	77	"	60	"
Zlata renta . . .	93	"	80	"
1860 drž. posojilo . . .	131	"	50	"
Akcije narodne banke . . .	834	"	"	"
Kreditne akcije . . .	349	"	75	"
London . . .	118	"	05	"
Srebro . . .	"	"	"	"
Napol. . .	9	"	36 1/2	"
C. kr. cekini . . .	5	"	59	"
Državne marke . . .	57	"	55	"

Tržne cene

v Ljubljani 3. septembra t. l.

Pšenica hektoliter 9 gld. 10 kr.; — rež 5 gld. 85 kr.; — ječmen 4 gld. 23 kr.; — oves 2 gld. 93 kr.; — ajda 5 gld. 51 kr.; — prosó 4 gld. 87 kr.; — koruza 5 gld. 80 kr.; — krompir 100 kilogramov 2 gld. 50 kr.; — fižol hektoliter 7 gld. — kr.; masla kilogram — gld. 90 kr.; mast — gld. 82 kr.; — špeh frišen — gld. 74 kr.; špeh povojen — gld. 76 kr.; — jajce po 2 1/2 kr.; — mleka liter 8 kr.; — govedine kilogram 56 kr.; — teletnine 50 kr.; — svinjsko meso 62 kr.; — sena 100 kilogramov 2 gld. 14 kr.; — slame 1 gld. 51 kr.; — drva trda 4 kv. metrov 5 gld. 80 kr.; — mehka 4 gld. 20 kr.

Prijateljem in znancem javljam žalo vest, da je moj soprog, gospod

Simon Einfalt,

gostilničar,

danes po prejetih sv. zakramentih mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb bode v nedeljo 4. septembra ob 2. uri popoldne iz hiše št. 59 na Št. Peter-skej cesti.

Nepozabljenega umrlega priporočam vsem prijateljem in znancem v blag spomin.

V Ljubljani, dné 2. septembra 1881.

(502)

Žalujoča soproga.

Umrli so v Ljubljani:

31. avgusta: Berta Počivalnik, mesarjeva hči, 4 mes., Poljanske ulice št. 16, za vnetico pluč. — Anton Smrekar, postrešček sin, 1 leto 8 mes., Cesarja Jožefa trg št. 2, za škrlatico.

Božjast

ozdravlja pismeno specialni zdravnik **dr. Killisch** v **Draždanih** (Dresden, Sachsen). Za velike uspehe (8000) velike medalje znanst. društ. v Parizu. (430—6)

Dr. Sprangerjeve kapljice za želodec,

priporočane od zdravniških avtoritet, pomagajo takoj, če ima človek krč v želodec, migreno, feber, ščipanje po trebuhu, zaslinjenje, slabosti, če ga glava boli, če ima krč v prsih, mastno zgago. Telo se hitro očisti. V bramorjih razpusti bolezensko tvarino, odvajajoč črve in kisline. Davici in tifusu vzamejo vso zlobo in vročino, če se zavživajo po 1/2 žličke vsako uro, ter varujejo nalezljivosti. Človeku diši zopet jed, če je imel bel jezik. Naj se poskusi z majhenim ter se prepriča, kako hitro pomaga to zdravilo, katero prodaja lekarnar **g. J. Svoboda** v Ljubljani, a flacon 30 in 50 kr. av. velj. (247—30)

!!! Zavarovanje !!! proti izgubi na borzi le premije in stelage.

Take, kakor tudi vsa borzna naročila, oskrbuje pri pokritji gl. 100.— začeni, pri katerem se lahko na teden dobi gl. 10—20.

Fran Friedländer.

Wechselstube, Wien, Wollzeile 5.

Na naročilna pisma se takoj odgovori franko.

H. Lanz-ova fabrika

Pariz — Mannheim — Beč

priporoča svoje znane kmetijske stroje vsake vrste, **zlasti izborne**

ročne-mlatilnice in slamo-reznice

po najnižjih cenah.

Zastopništvo in zaloga

pri (446—6)

A. DEBEVEC-u,

v Ljubljani, Rimska cesta (Gradišče) h. št. 19.

Ceniki gratis in franko.

PREVIDNOST!

„Brzi tiskár“

D. R. P. Št. 14.120.

je **jedini patentirani** prepisovalni aparat s pomočjo tiskarske barve.

Ta izdeluje po suhem potu brez tiskalnice skoro neomejeno število **jednako ostrih, globoko črnih** (tudi pisanih), **nespremenljivih** pesnetkov, ki tudi **jedini** v celem svetovnem poštnem društvu uživajo **poštno prednost**.

„Brzi tiskár“ preseza za mnogo vse dozdane prepisovalne aparate: hecto-, auto-, polygraphe etc., doseže autograph. tiskalnice glede izvrševanja, preseza pa to glede ostrosti posnetkov, glede priprostosti in cenote.

Kompl. aparate z dvema tiskovnim pločama:

Štev. 1, ²⁵/₃₂ cm., Štev. 2, ²⁵/₄₀ cm., Štev. 3, ⁴⁰/₅₀ cm.,

a. v. gl. 9.—, a. v. gl. 12.—, a. v. gl. 18.—,

incl. odpošiljatev.

Prospekti, spričevala, orig. posnetki etc. takoj **gratis** in **prosto**.

Liberec, Češka.

(467—3)

Steuer & Dammann.

Dijake

na hrano in v stanovanje sprejema blizu šol stanujoča **uradniška obitelj**, katera je o vzgoji mladine uže po svojih sinovih pridobila si mnogo izkušenj. Stariši, ki zatorej hoté svoje sinove izročiti v skrbno varstvo in red, naj blagovolé izprašati natančnejši naslov pri: upravnistvu „Slov. Naroda“. (500—1)

2000 gl.

lahko na leto zaslužijo **gostilničarji** in **kupčevalci**. Brošurica fabrikacij velja 3 gl.; dobi se po poštnem podvzetji: **F. Schlosser, Trst.** (419—36)

NAJBOLJŠI
PAPIR ZA CIGARETE
JE
LE HOUBLON
FRANZOSKI IZDELEK.
!! SVARI SE !!
PRED PONAREJEVANJEM.

Ta papir je pravi samo tedaj, ako ima vsak list znamenje **LE HOUBLON** in vsak karton spodaj stoječe varstveno znamenje in signaturo.

Cawley Henry
Propriété du Brevet.
CAWLEY et HENRY, jedini fabrikantje PARIS.
(153—11)

Fraňa Legata lončarna

v Ljubljani, Trnovski pristan št. 4.

Podpisani priporoča iz njegove uže **27 let** obstoječe lončarne veliko zalogo elegantnih, navadnih, kakor tudi

štedilnih peči,

katero se kurijo prav ceno in lahko. Dobé se v raznovrstnih glazurah po najnižji ceni.

Stalnost glazure se garantuje.

Postavljanje peči se prav ceno oskrbi. — Ilustrovani cenilniki se pošljejo, ako se želi, franko.

Za mnogobrojna naročila se priporoča

Fran Legat,

lončarski mojster.

(474—3)

godbenih instrumentov

po najnižjih cenah.

Gosli prodaje po gl. 3, 4, 5, 6, 8, 10 in 20.

Kitare po gl. 5, 6, 7, 8, 10 in 15.

Citre s strunami po gl. 10, 12, 15, 20, 25, 30 in 31.

Flavte po gold. 2, 4, 6, 8, 10, 15 in 20.

Trompete po gl. 12 in 14.

Flügelhorn-Mašin po gl. 13.

Cilinder-Mašin po gl. 35.

Cilinder-Trompete po gl. 20.

Bas-Flügelhorn po gl. 25.

Bombardon F³/₄ po gl. 30.

Cilinder po gl. 40.

Vsake vrste strune za gosli, kitare, citre in bas.

JOŽEF RIBIČ,

(501—1)

stanujoč v Ljubljani na Starem trgu h. št. 34.

Na svojem zadnjem poslovnem potovanji nakupil sem si znatno število zelo širokih

trakov,

popolnem ali na pol svilenih, osobito primernih za

vence in zastave.

Pri trakovih za vence in zastave oskrbim tudi **tisk in zlate ali srebrne rese** (franže) po **najnižji ceni in točno**.

Obile naročbe se nadejajoč se priporočam

(499—1)

J. S. Benedikt.

Za jesensko in zimsko saisono

dobili smo ravnokar bogato zbirko cene, modne, solidne, to-in inozemske **robe za obleko**, katero najtopleje priporočamo p. n. občinstvu, obetajoč največjo postrežbo in najbolj modno fačono. (503—1)

Predstojništvo „uniji krojačev“.

Naznanjam vsemu p. n. občinstvu, da odprem **1. septembra** gostilnico

„RESTAURANT JERINA“

Piazza della Dogana v Trstu.

Dobivalo se bode dobro vino in pivo Puntigam; dobra bo kuhinja in točna postrežba.

Priporočam se narodu, naj me tudi v novem tem prostoru mnogobrojno obiskuje.

Ivan Jerina,
gostilničar.

V Trstu, 30. avgusta 1881.

(496—2)